

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kü-
lendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

Egy 1 hasábos petit sor
10 kr. többzetű hirdet-
ésnél olcsóbb. Nyilnter
sora 25 kr. Belyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

Vasárnap mult egy hete, a zombori ka-
szinó egylet, jelenlegi alapszabályainak
átvizsgálása céljából választmányi ülést
tartott s az új tervezet harmadik pontjánál, mely
a saját kebelében virágzó dalárdához való vi-
szonyának körülírását előírta, hosszabb
vita fejlődött ki.

A vitatott tényállás röviden ez: Évek előtt
a dalárda, midőn a kaszinóba lépett, azzal szer-
ződést kötött, mely a két társaságnak kölcsön-
ös viszonyait szabályozta. Ezen szerződés azon-
ban már az első társulási év lejártával kölcsön-
ösen megszegtetett. Az lett volna tehát most a
tenni való, hogy vagy életbe léptessék a régi
szerződést, vagy újat kössenek. Mert kétszégte-
len, hogy két egylet állandó összeköttetésben a
jogok és kötelek kölcsönös kikötése nélkül
nem állhat fön.

A dalárda képviselői annak teljes függet-
lenségét kívánták; az ellenpárt tőle az általa
élvezett lakási szolgálomért viszont szolgálatot
kivánt; egy harmadik töredék semmit nem kö-
tött ki, csak a kölcsönös viszony szabályozásá-
nak szükségét hangsúlyozta.

Mi a harmadik párthoz tartoztunk, és any-
nyiban győztünk, mert a kölcsönös viszony sza-
bályozása csakugyan minden előleges utasítás
nélkül egy háromtagú kaszinói választmány föl-
adatává tétetett.

Részünkről, mint föntebb is mondtuk, elis-
mertük a viszony szabályozásának szükséges
voltát; de azt is hangsúlyoztuk, hogy miután vá-
rosunk közművelődési egyletek teremtésében
egyáltalán meddő; miután dalárdánk nemcsak
a helybeli társadalmi életnek egyik főléstője,
hanem országosan is nem dicstelen hírek ö-
vend: szabályoztassék ezen viszony úgy, hogy
annak egyik egylet se vallja kárát, miután egy-
formán bir létjogosultsággal mindakettő.

Amennyire a közhangulatot ismerjük, egész
alapossággal féljük állithatni, hogy a dalárda
a régiebb kölcsönösen megszegett szerződés új-
ból való megerősítését illetőleg érvényesülését
nem fogadja el.

Igy tehát ha a kaszinó se enged, kenyér-
törésre kerül a dolog, a dalárda és vele a fiatal-
ság, meg számos pártolója, a kaszinótól elszakad.
Szó sincs róla, hogy ez kívánatos volna.
Tiszteljük a külön nézeteket, de ezen bennünk
mélyen gyökerező érzet sem oly tulzott, hogy
ne mernők a méltányosság alapján a kérdést
megbeszélni.

A polgári kaszinó nemcsak hogy megél, de
tény, hogy mostani terheit a jelenlegi öt forin-
tos tagdíj mellett készpénz-maradékkal fődöz-
heti. Mint közművelődési egyletnek, minden
egyéből eltekintve is célja, sőt feladata, más
hasonirányú törekvéseket támogatni. Tagjai kö-
zül 32 dalárdista, vagyis olyan, hogy a dal mű-
velését vallja nemes szenvedélyének.

Ezek kitűzött céljuk realizálása szempontjá-
ból külön helyiséget — egy szobát — igényel-
nek s mint minden szakegylet, szakvezetést sür-
getnek.

Ez ellen irányult a jelzett választmányi
ülés többségének nézete s érvelésük abban kul-
minált, hogy ezen külön jogért külön terheket
is viseljenek.

A szenvedélyes párthangulat az eszméket
akkoriban kevésbé tisztázta; tisztázuk tehát
most, a döntő határozat előtt.

Ha a kaszinóba estéknént benézünk, ott
találunk olvasókat, tekézőket, kártyásokat, és
dalárokat. Ki meri mondani, hogy ezek közül
valamelyik mulatsági ág nem jogosult? Már pe-
dig ma mindegyiknek van külön szobája; ugyan-

is lapot az olvasó szobából kivinni tilalmas le-
vén, olvasni csak ott lehet; a biliárd persze nem
tologálható; a kártyások — a többség — min-
dig egy helyen vannak. Tehát minden mulat-
sági osztály háborítlanul él a maga többé-
vésbé nemes szenvedelmének.

Igaz, hogy az olvasás a kaszinó alapköve-
telménye; a kártyázás szükséges rossz; a bili-
árdról nincs, nem is lesz soha vita. Hát miért
kell épen a dalért hevülő kisebb résznek zak-
latva, külön megterhelve lenni? Mert — úgy
mondanak — külön beszervezete van.

Igen ám! de hisz ez természetes. Mert míg
kiki magának olvas, magának kártyáz, magának
biliárdoz; addig a dalárda nem magának tanul
énekelni, mert hisz nyilvános fölléptei a közön-
ség mulattatását célozzák. Se én, se másik, se
harmadik nem taníthatom őket énekelni, nem
rendelhetek nekik hangjegyeket, nem rendezhe-
tek előadásokat, mert nem értek hozzá.

A ferblisták, olvasók, biliárdozók **magukat**
mulattatják, nem a közönséget; az ő reguláikat
is megírta egyszer valaki — ez az elnökük; kont-
rollirozzák kölcsönösen — ez a számvévőjük;
fizetik fejenként — itt a pénztárnok.

Tehát mindez amott is kell
Fútenek s világítanak amazoknak; miért ne
ezeknek?

De tegyük föl, hogy pl. a dalárdától 100
ft. évi kárpótlást követelünk; kitől veszszük el
ezt a pénzt? Egy egylettől, mely tagdíjaival ta-
mogatja amazt, mely jóvedelmeit önképzésre, köz-
mulattatásra, műszerek beszerzésére fordítja.

És tán rá vagyunk szorulva erre a százas-
ra? Nem, hiszen eddig is meg voltunk nélküle
deficit nélkül.

Aki tehát nem akar a zombori társas élet-
nek ellensége, a kaszinó egy nagy része jogos
és nemes kívánalmainak méltánytalan megron-
tója, a közművelődésre hivatott egylet főcéljának
gátolója lenni: az azt fogja mondani, hogy ha az
a dalárda a kaszinó érdekeinek nem árt, sőt a
többi három szak kettejénél — a kártyánál és
biliárdnál — okvetlenül többet használ, ne zak-
lassuk, ne üldözzük. Hisz amit szerez, halad és
tanul, azt nekünk, a nagy közönségnek, a város
jóhírnevének és végre is utódainknak szerzi, gyűj-
ti és tanulja.

Meghívás.

F. évi november hó 9-én délelőtti 10 óra-
kor rendkívüli közgyűlés fog tartatni, melynek
tárgyai lesznek:

1. Gromon Dezső főispán ur Ó Méltóságá-
nak ezen állástól való felmentésére vonatkozó
belügyminiszteri rendelet meghirdetése.

2. A legtöbb adótfizető bizottsági tagok
1881. évi névjegyzékének végleges megállapítása.
Mely közgyűlésre a megyei bizottsági tag-
ok hivatalos tisztelettel meghívhatnak.
Zomborban, 1880. évi október 26-án.

Sándor Béla s. k.
alispán.

A zombori új templom története.

(Folytatás.)

Az építészeti választmánynak tervezete, a reá
válaszul jött érseki levéllel összevetve, mutatja, hogy
— ha csak szándékos önámítást nem akarunk fölté-
lezni róla — komoly és reális alapok az új templom
felépítésére nézve soha nem voltak és nincsenek.

Nagyon csattanósan bizonyítja ezen állításunkat
a tervezett templomalap III. pontja, mely „A Peák-
féle hiányokból befolyt és befolyandó összegeket” is a
templomalap javára jegyzi elő. Ez 1859. júl. 13-án ha-
tározatik el, holott az 1858-iki okt. 3-án tartott ülé-

ben a 130. jk. pont szerint a Lippert József kalapos-
nak 6006 pengő forintért eladott Peák-féle háznak első
lefizetett részlete 1918 pforint 50 kr. a „boltok pénz-
tára, mint legnagyobb részben károsult javára, tekin-
tőleg hiányainak részbeni fedezéséül jegyeztetik elő
és ennél fogvást a kérdéses pénzösszeg gondnok urnak
a bolti napló könyvének 53. tétele alatt bevételebe
adatott.”

Továbbá 1858-iki november 2-án 142. jk. sz. a.
Ambrozovits Alajos egyházközségi ügyvéd jelenti, hogy
a Peák-ház egész hátralékát átvette s az a költségek
levonásával 3958 ft 20 krt tesz ki. Határozatik:
„Ezen összeg a gyűlés színe előtt gondnok urnak rövid
kézzel átadatott és a bolti pénztár naplókönyvének
első száma alatt bevételebe jegyeztetett.”

Azonban az 1858-ik évi december 4-én 161. sz.
a tartott egyhk. ülésben a bolti pénztárból a fenti
összegek újra kivétettek s az összes károsodott alapok
között ilyen arányban osztattak szét; ugyanis kapott:

1. A bolti pénztár	3986 ft 24 kr.
2. A templom pénztára	29 „ 39 1/2 „
3. A havi Bold. Assz. kápolna	1418 „ — „
4. A Rókas kápolna	351 „ 6 1/2 „
5. A Nep. Sz. János kápolna	92 „ — „

Összeg 5877 pft 70 kr.

Ezzel a Peák-féle hátralék kérdése végleg-
esen elintéztetett; belőle a károsult pénztárak
aránylagosan részesültek. És az építészeti választmány
ezen megosztást figyelmen kívül hagyva, 1859. júl.
13-án, tehát jó félév mulva, még egyre „befolyt és
befolyandó Peák-féle hátralékokról” álmodozik.

Tehát azt a pénzt, amit már egyszer hét hónap
előtt elosztott, s ami ezért Peák-féle hátralék címe
alatt immár nem is létezik, még újra nemcsak fölve-
szti templomalapul, hanem annak „befolyandó” voltáról
is beszél, szóval egy rókáról két bört akar huzni.

Ezen adat rikitólag illusztrálja az ép. vál. által
templomalapul kimutatott következő összegek alapos-
ságát. Ugyanis 1860-ik évi szept. hó 3-án 119. sz. a.
„az építő választmány bemutatja az új templom ter-
vezetét, mely szerint az 33,216 ft 50 krba kerül,
holott reá fordítható készpénzben vagy befolyandó ösz-
szegben van 43,874 ft 23 1/4 kr.; melyből levonván
az építésre fordítandó összeg, marad 13,939 ft 73 1/4 kr.”

Persze, hogy úgy könnyű papíron pénz té-
remteni, ha 43,874 ft 23 1/4 krból levonatik 33,216 ft
50 kr. és mégis marad 13,939 ft 73 1/4 kr.

Mi kétszer, de háromszor próbáljuk levonni és
nem sikerü. többnek maradni, mint 10,657 ft 73 1/4 kr.

No ha valaki egy kivonásnál megtakarít negyed-
félezer forintot, annak könnyű akár templomot is
építeni!

Határozat: „A felolvasott tudósítás egész ter-
jedelmében éljen kiáltások között egyhangulag elfo-
gadtván, ugyanannak hiteles mása, mielőtt az alapok
f. évi okt. 7-én a Sz. Ferenc-bucsi alkalmával letéte-
nek, a kalocsai érsek ő excellenciájának . . . fölter-
jesztetni és az építési engedély kieszközöltetni hatá-
roztatott.”

Itt megáll a történetirő esze. Az érseki levél az
építési alaptökéül idézett pénzeknek olyatén elhaszná-
lását, mint más rendeltetésűt, egyenesen eltiltja; az
1875 ik évi a templomépítési választmány által bete-
jesztett részletes könyvmatu kimutatás, melyet minden
egyhk. képviselő megkapott, ötödik oldalán azt tünteti
ki, hogy az 1860-ik év végén 1745 ft 86 kr. volt ren-
delkezésükre; és mégis kimutatnak majd negyvennégy
ezer forintot!

Különös azonban, hogy ennek a pénznek a rész-
letes kimutatása se a jegyzőkönyvben, se a levéltárban
nincs meg, se az egyházközségi volt jegyző, se a plé-
bánia hivatalban senki nem tud róla egy kukkot se.

Mi, hogy minden lehető lépést megtegyünk az
az eszmék tisztázása érdekében, irtunk Kalocsára az
érseki hivatalhoz; ha ott se tudnak róla, akkor nincs
tovább hol keresnünk.

Eladdig, míg ez leérkezik, folytatjuk tárgyi ala-
pon e történetirást, megjegyzéseink megtételét akkorra
tartván fön.

Akármit specifikál is az a kimutatás, tény, hogy
abban b. e. Kunszt József akkori érsek megbízott; mit
akkori következő levele tanusít:

Zombor sz. kir. város róm. kath. Egyházközsé-
gének! A zombori kath. hívek lelki igényeinek meg-
felelő még egy templom építésének szükségességét be-
látván és a t. Egyházközségnek, úgy mint egyeseknek
ez érdemben kifejtett buzgalmát és áldozatkészségét
teljesen méltányolván, — miután a t. Egyházközség
nevében mai napon előttem megjelent kildöttség szó-
és írásbeli előterjesztése szerint a m.évi november 12-ről
1646. sz. alatt kelt levelemben fölemlített nehézségek

elhárítva s az építkezéshez megkívántató pénzerő és anyagok kimutatva vannak; ennél fogva a szent István király tiszteletére állítandó templom tervét részéről örömet helyben hagyom és fölépítésének megkezdésére az engedélyt ezennel oly észrevétellel megadom, hogy: a mennyiben az építésre fordítandó pénzbeli források kimutatása szerint a havi Boldogasszony s az ő és új temető kápolnáinak tökéletes kamatpénzei is felhasználandók lennének, ennek megengedéseért az egyházi javak mikénti kezelésére vonatkozó s általam 1859-iki április 14-én 710. sz. alatt közzétett rendszabályok értelmében a t. Egyházközség felsőbb helyre is folyamodni, valamint arról is gondoskodni sziveskedjék, hogy a majdan felépített templom eleendő fentartási s napi szükségének fedezésére szolgáló alappal ellátva legyen. Egyebiránt a szóban forgó templomépítésre részéről tavaly segélyképp megajánlott 1000 forintot o. é. a nálam volt küldött tagjainak kézbesítésén, midőn a megkezdendő építkezési műre a mindenható Isten bő áldását kívánom, egyszerűségi szokott jóindulattal maradok, Kalocsán 1860. sept. 5-én József sk. érsek.

Ebben fontos tényadatok: 1. Hogy a megérintett kápolnák pénzének legjobb esetben csak kamataihoz szabad nyulni. 2. Ezért is folyamodni kell — ami soha sem történt meg. 3. A leendő templomnak fentartási alapját is ki kellett mutatni — mi szinte elmaradt.

A sokat idézett kimutatást az 1860-iki szept. 12-én kelt jegyzőkönyv 121. cikke szerint Simonovits Elek, Ballun Pál, Kovács Antal, Bunyi Károly, Falcone Lőrinc és Markovits József ugyancsak 1860-iki szept. 5-én az érseknek be is mutatták s tőle 1000 forintot, a főkáptalantól 200 forintot, Zombory János kanonoktól szinte kétszáz forintot a szóban forgó célra ajándékol fülvettek s a gyűlésben le is olvastak és Bunyi Károly pénztárnoknak átadtak.

Ugyanekkor a m. kir. Helytartótanácsnak 1828-iki dec. 9-én 32617. sz. a. Budán kelt építési engedélye, az építő választmány többször kérdőjelzett tudósításának mása, a templom terve pedig eredetiben a zombori kerületi hatóságának, a városi tanács utján felterjesztetni határozatott.

Rája 1860. sept. 20-án Ballun Pál elnök bemutatja az új templom 25 öl 4 láb 6 hüvely hosszú és 10' 3' belsőszélességű hajójának tervét, mely a ker. hatósághoz szinte felküldetni rendeltetik. Hogy ez melyik terv a sok közül, azt látnoki bölcsesség nélkül az iratokból kiokmálni nem lehet. Van összesen négy tervrajz, de mindnyája olyan, hogy mindig eszünkbe jut a boszankodás és nevetés közt váltakozó félkomoly hangulatunkban is a pápai diak ismeretes fogása, aki a természetből a száraz malom gépezetének lerajzolását kapván tételül, festett egy házat, s mikor már a tanár nagyon nyugtalankodott, hogy kezdjen a gépezet részletes rajzához, vágott a ház falán egy ablakot s önérettel monda: — A gépezet bent jár, tessék betekinteni!

Az első legrégebbi terv 1829. jan. 1-ével Franz Gfeller Com. Baumeister aláírásával van ellátva s ha minősíteni muszáj a stíljét, legjobb vagdos a gót-stílushoz. Ezen mintán a hajó hossza 30, szélessége 17 öl — amint a méretek után cirkalommal fülvetjük.

A második terv 1860. sept. 24-iki kelettel a bécsi cs. kir. építészeti hivatalban kelt s egy kéttornyú, bizánci (?) stíli templomnak homlokzatát mutatja, „Carl Gfeller Baumeister“ munkája. Ugy látszik, bemutatás végett küldetett Bécsbe.

Ezen homlokzathoz a keresztmetszetet „Georg Prokop Baumeister“ csinálta s az egész alkotmány hossza 31, szélessége 14 öl.

A negyedik tervrajz egy hajót mutat; ez 33 öl hosszában, szélességben 14 öl.

Már maga ez a mulatságos tervsinálás, kombinálva avval, hogy a félben álló templom még távolról se hasonlít egyikhez se: mintegy kényszeríti az embert azon föltevésre, hogy az építés körül egyöntetű komoly eljárás, pláne tervszerű szakértelem sohase volt lényeges tényezőül tekintve.

Az 1860. okt. 6-án tartott ülésben felolvastatik a városi tanácshoz okt. 5-én 5319. sz. a. leérkezett helytartótanácsai engedély, mely szerint az új templom alapköve letehető, azonban az építési terv nemcsak rajzban és keresztmetszetben, hanem részletezve és költségvetéssel együtt felterjesztendő.

Ez örvendetes hír tudomásul vétetik s az építés azonnali megkezdése elrendeltetik. A prepost-plébános még az nap okt. 6-án 9 órakor Venisancet mond s 24 mozsár durrogása mellett a templom helyét beszenteli, okt. 7-én vespernyé után az alapkö szerencsés le is tétetett. (Utánna néztünk nem volt-e 1860. okt. 7-ike pénteki napon?) De biz az.

Az építészeti választmány a részletes terv és költségvetés elkészítésével ugyanezen ülésben 133. sz. a. megbízott; mi maga tanúsítja, hogy az eddigelé meg nem volt, vagyis hogy a fentebbi tervezetek és 44 ezer forintos költségvetés csak játék, álom, tréfa, vagy akármi, csak nem komoly munkálat.

Mit csináltak ezután, mit nem? arról hallgat a jegyzőkönyv, mint az építő választmány viselt dolgainak hiteles krónikája, egész 1862. május 1-ig. Ekkor a 88. jk. szám alatt az építő választmány „hivatkozva 1860. jk. 119. számára, előadja, hogy a község a második templom építésére megkívántató költségek fedezésére segélytől öt év alatt évenként 1000 ft. a boltok pénztárából kiutaltatványozni igérkezett.“

Hogy „igérkezett“, az lehet; de hogy ennek az ígéretnek az idézett jegyzőkönyvben, mely az érseki leg letiltott más természetű pénzek elkölcsönzését tárgyalja, semminémű nyoma, se hire, se hamva nincs: azt háromszori figyelmes elolvasás után állítjuk. Ezt azonban az építési kedvében határt nem ismerő gyűlés figyelmen kívül hagyta és mindjárt az 1860--1862.

ig folyó három évre a bolti pénztárból a 3000 ftot csakugyan ki is utaltatványozta.

Alig mult el a májusi gyűléstől jó félesztendő, a háromévi mondvacsinált segély elfogyott s már 1862-iki dec. 7-én 132-ik jk. sz. a. ugyanazon namis idézés alapján a jövő 1863-ra esedékes (?) 1000 ftot kikérik és ki is kapják.

Ugy látszik, a papiroson hánykódó negyvennégyezer forint már ekkor elfogyott.

Persze, nehéz olyan pénzzel fizetni, ami sohase volt! 1863. május 25-én kivettek újra 1000 ftot, tehát az 1864-re szóló ötödik ezret s így a fentebb idézett 1862. május 1-i ráfogott ígért segély utolsó részlete is fülvetetett.

Érdekes tudni, hogy e pontnál már szó sincs róla, hogy ez hányadik és melyik évre járó részlet?

1864. február 7-én már senki se emlékezett arra, hogy az előző jegyzőkönyvekben csak évi 1000 ftot s azt is csak öt évre tartozik adni a boltok pénztára; mert a 40. számú jegyzőkönyvben 5886 ft kéretik s ebből 5000 ft nagylelkűen meg is szavaztatik.

Itt már az a ráfogott öt év letelt s arról szó sincs, hogy mikorra?

Ezen 5000 ft. két pénztárból vétetett; még pedig: 1) a Razovics-féle 4046 ft 95 kr. befolyt hátralékból 3972 ft 28 kr. 2) a boltok haszonbérletéből 1027 ft 72 kr.

Ezt az eljárást jellemzi a következő jegyzőkönyvi adat:

1864. június 5-én Kelle Ernő, akkori plébános, kéri 1863. nov. 1-től 1864. április végeig járó hátralékos fizetését.

A határozat szerint: minthogy a párbéri pénztár üres, a bolti pénztárból kötelezvényre 600 ftot vesznek kölcsön, hogy a plébánost a mult évre kifizethessék. Négy hónap előtt, vagyis 1864. jan. 31-én 7-ik jk. szám alatt, a befolyt Razovics-féle hátralékból a károsult párbér pénztárnak 3118 ft 33 kr. utaltatványoztatott; ez abból — dacára, hogy már akkor is adósok voltak a plébánosnak — febr. 7-én mind kiadatik minden alapos jogcím nélkül, pusztá ráfogás alapján az új templomra és a papot kölcsönrel fizetik...

Erre az eljárásra kádenciát mondani lehet, de irni nem. (Folyt. következik.)

LEVELEZÉS.

Bács-Almás, 1880.

Tisztázzuk az eszméket.

Várva vártam egy kis fölvilágosítást azon soraimra, melyeket minap a becses lapban közzétettem. Végre megérkezett. Tek. Koczkar M. ur, a felszólalási bizottság elnöke, volt oly kegyes az én „megnyugtatómra“ egy kis fölvilágosítást adni. Fogadják tekintetességgel ezért forró köszönetemet.

Igaz, hogy én az ügyemet nem fellebbeztem, mert én csak szóval kértem föl a helybeli t. jegyző urat, hogy sziveskedjék az érügyemben felszólalni a t. adó-kivető bizottságnál, vagyis más szóval, figyelmeztesse a t. adó-kivető bizottságot az igazságtalanul reám rótt adó miatt.

En ugyanis elégségesnek véltem azt, ha egy tiszteltreméltó hivatalnok, egy község jegyzője, egy község feje, ki a körülményeket legjobban ismeri, a t. adó-kivető bizottság előtt azt mondja, hogy a bácsalmási káplánra sok jövedelmi adó van előírva a javaslatban. Eddig azt véltem, hogy ezen, a napnál világosabb ügyben, elégséges a felszólalás, vagy figyelmeztetés. (Ezt értettem a multkor soraimban, és nem a törvényszerinti fellebbezést.)

De most Tekintetességgel méltóztatott engem fölvilágosítani, hogy ezen egyszerű felszólalás vagy figyelmeztetés nem elégséges, hanem arra megkívántatik: a) a törvényszerinti felszólalás a t. adó-kivető bizottságnál és b) a t. felszólalási bizottsághoz fellebbezés. Jól van! Esztendőre majd e formákat megtartom. Meglátom, mi lesz eredménye.

A felszólalást és fellebbezést illetőleg tisztában volnék. És mig annak a jövőbeni sikertelenségét nem látom, addig meg is nyugszom. És így Tekintetességgel elérte célját, melyet kitűzött! De nekem ugy látszik, t. elnök ur! valamint én nem voltam egészen tisztában a törvényszerinti felszólalás és felebbezés tekintetében: ép ugy Tekintetességgel sincs egészen tisztában az általam minap közölt sorokkal. Azért bátorodom én is egy kis fölvilágosítással szolgálni. Én ugyanis azon sorokkal nem kértem fölvilágosítást a törvényszerinti felszólalást és fölvilágosítást illetőleg. De igenis arra nézve kértem fölvilágosítást: vajon miért róttak én reám 13 ft jövedelmi adót? Mely paragraphus szerint tették ezt? Miért emelték már néhány éven át „évenként“ a bácsalmási káplánok jövedelmi adóját? Ki emelheti föl a jövedelmi adót „egyenlő“ fizetés mellett? Tudtommal ezt csak is a törvény teheti. De hol van most az a törvény, mely azt mondja, hogy 300 forint után kell 13 (mondj tizenhárom) forint jövedelmi adót fizetni? En eddig ilyen törvényt nem ismerék.

Igaz, lehetséges, hogy 300 forint fizetésemhez számított a jövedelmi adójavaslatot készítő adó-vagy pénzügyi hivatal, vagy az e hivatalnak fölvilágosítást nyújtó urak (kiket szeretnék ismerni!) a káplántartást. De ki jogosította föl a t. adóhivatalt, hogy káplántartás fejében rójon én reám 800 forintot, mikor az én plébánosom káplántartás fejében magának csak 300 forintot vonat le? Ha a jövedelmi adójavaslatot készítő hivatalnak joga van erre, ugy kérem, méltóztassék nekem azt tudtomra adni, hogy beirhassam azt az adókönyvembe; mert eddig a bácsalmási község-háznál senki sem tudta nagy jövedelmi adóm okát

adni. Ha a t. adó-kivető hivatal a reám rótt 13 ft jövedelmi adónak okát és jogát adja: akkor minden szó nélkül megtíztem azt. És ha kell, kétszeresen is: mert már több is veszett Budánál. Nem a 13 forint, hanem az ellenem elkövetett jogtalanság bánt. A miatt irtam és irok mostis. Tehát én is az igazság érdekében irtam és irok.

A fentemlített kérdésekre kértem fölvilágosítást. És ha azokra kielégítő fölvilágosítást nyerek, akkor egészen megnyugszom!

KOPPING PÉTER,
káplán.

Gara, 1880. október 24-én.

Tekintetes szerkesztő ur!

Nem rég tudósítam, hogy községünk jegyzőjét meglesve, tehát orozva leverték, midőn békével hazament. Az ütések súlyosak voltak, ugy, hogy attól tartottunk, ki nem állja. Eleget szenvedett, de ugy hiszem, most már meg van nyerve. Ugyan még ágyban fekszik, de jól érzi magát. A tettes csakugyan Dobler András 18 éves legény vala, tettét a járásbírósnál beismerte; így tehát reméljük méltó jutalmát élvezni, és ez ugy hiszem hatni fog reá, de a többire is.

Alig két hete, hogy ez történt, és ime már ismét agyonverésről kell tudósítanom. Folyó hó 22-én vagyis pénteken este 9 óra felé Bunchik András garai 61 éves jóra való juhászt künn a birkáknál agyonlőtték. Ugyanis Garán a bunyevácok mintegy öt év előtt a németektől elpártolva, sz. Lukácsra tartanak bucsut, noha a rendes templomi bucsu sz. Lászlóra van. Így hát a bucsura készülendők, két hasonnevű Karagich Antal, unoka testvérek, 32 évesek, — csufnéven egyik Spudla, másik Lekó, — pénteken este felé kimentek a juh falkához birkát lopandók. Ugy látszik az öregre, ki nyája egyik oldalán feküdt, mindjárt rálöttek, a ki többet fel sem kelt, mert fejére volt irányozva a lövés, és elkapva két birkát, tovább kezdtek illanni; de a nyáj másik oldalán volt az öregnek Grga nevű fia, ki a tolvajokat felismerve, névszerint rájuk kiabált, mire ezek a fiura háromszor löttek, de nem találtak; a birkákat eleresztették és a kukoricába futottak. A fiu azután haza sietett kocsiját, és midőn visszaértek, horgott még az öreg, de hazáig utközben elhalálozott.

A bejelentés rögtön történt, ugy szintén a tettesek elfogatása, de itt még nem vallottak; bár hiszem illetékes helyen majd beismerik, Ma korán reggel történt a boncolás, és csakugyan fejében találtak firkákat.

Mindjárt másnap reá egy közös kútnál két bunyevác összecivakodott és egymást megkéselték, de a sebek nem veszélyesek.

Mi történt Garával? valóban nem értem. Az eddig oly békés község, majdnem haramia fészék lett. Alig egy hónap lefolyása alatt három agyonverés történt. Igaz, hogy az első eset nem terheli a mi községünket; mert a tettes és bántalmazott vidéki volt, de a másik két eset nagy szennyfoltot hagyott községünkön, melyet oly hamar letisztítani alig lehet.

Miután ily esetek gyakran előfordulnak, de nem csak nálunk, hanem másutt is, majnem szükség lenne, hogy a megye a rögtön ítéletért folyamodjék. Csak egy pár példát kellene állítani, ily rablógyilkosokat rögtön a bitófára felmagasztalni, majd alább hagyni a többi. — Be kár volt gróf Ráday intézményét felbontani és beszüntetni; ennek idejében a közbiztonság oly lábón állt, hogy nem tudom mikor lesz ismét olyan. A gróf ur oly büntényeket derített fel, minőkre az ember nem is mert volna gondolni, csaknem csodákat művelt, és midőn javában működött, működése beszünttetett.

Miután már odáig jutottunk, hogy nem csak az ember vagyona, de még élete sincs biztonságban, kénytelenek vagyunk a tekintetes alispán ur ismert erélyességére apellálni és kérni, sziveskednék szigorubb rendeletekhez nyulni a közbiztonságot illetőleg; mert így továbbra maradni lehetetlen.

Ribovicsz András
plébános.

Petrovosszellón, 1880. október 24.

A „Bácska“ 40. számában ezt irtam: „A petrovosszellói kath. népiskolákban már június 10-én tartattak meg a zárvizsgálatok; de azért az iskolák javítása miatt most, szept. végén sem kezdhették meg az előadásokat, s valószínűleg október közepéig nem is kezdik.“ Erre vonatkozólag Saulus ur a 42. számban cáfolatot irt, melyre az igazság érdekében a következőkben van szerencsém felelni.

Legelőször is visszautasítom azon vádat, mintha a község tanügyét akarnám pellengerre állítani; ko-rántsem, csak azt akartam az e tanév elején történt rendellenességek nyilvánosságra hozásával elérni, hogy hasonló a jövőben ne történjék, mert azt, hogy: „Rend a dolgok lelke“, ugy hiszem, ép észszel tagadni nem lehet. Ezenkívül idézett cikkem két fontos oknak köszöni létét.

A ki helyi viszonyainkat ismeri, nem tagadhatja, hogy a tanítónak ily alkalmakkor kritikus helyzete van, amennyiben mindkét nembeli község méltatlan-kodásainak fegyvertelenül van kitéve; anélkül, hogy ezt hosszasan bizonyítgatnám, csak azt mondom: tessék erről a „sarkokon“ meggyőződést szerezni! Ez az egyik ok; a másik pedig több családapának felszólítása; mert nincs mindenki azon szerencsés helyzetben, hogy gyermekeinek a megkuritott iskolai év pótlásául külön órákat adasson. Kétszeresen rosszul esett a családapáknak e mulasztás most, midőn a tavaszon a himlő-járvány és a boldog emlékü André Pál, tanító halála miatt gyermekeik hónapokat mulasztottak.

Az a sok dátum, melyet Saulus úr levelében felsorol, bár első tekintetre a szemet elkápráztatja, csak azt bizonyítja, hogy iskolaszék-uraimék valóban későn ébredtek fel; tetszett volna még májusban meghozni a határozatot, úgy június 11-én már megkezdhetők volna a javításokat, s akkor nem hátráltatták volna a munkálatokat sem az „augusztusi eszések“, sem az „előre nem látott akadályok“, s nem lett volna szükség ama kombinált határozatra, hogy a tantermek előbb legyenek készen, mint a külső részek. Elképzelheti bárki, miként folyhat a tanítás ott, a hol ajtón, ablakon a kőművesek dorombolnak.

Azon kétségbe vont állításomat pedig, hogy a javítások augusztus végén kezdődtek, ismétlem; mert ha visszaemlékezni tetszik, augusztus elején csak tervszerűen elpusztítottak mindent, anélkül azonban, hogy rögtön a munkához fogtak volna.

Saulus úr levelének — látszólag — legdiadalmasabb pontja az, melyben azt mondja: hogy az előadások nem okt. 15-én, mint én állítottam, hanem szept. 27-én kezdődtek. Ha figyelmesen tetszett idézett soraimat olvasni, belátja, hogy én nem állítottam és szeptember 25-én nem is állíthattam, hogy az előadások október 15-én kezdődtek; hanem csak azt mondtam, hogy valószínűleg csak ekkor kezdődhetnek, mely következtetés, látva a készülétséget, épen nem volt merész. Igen, az előadások szeptember 27-én kezdődtek; de ennek a dolognak története van. Levelem, lévén az többeknek panasza, itt idő előtt köztudomásra jött, s ennek pressiója alatt szeptember 25-én, egy szombati nap délutánján, élénk dobolás közben fölhívatnak a szülők, hogy gyermekeiket rögtön irassák be. Ez persze nem ment rögtön, s bár vasárnap is irtak be: a következő szept. 27-étől okt. 3-áig terjedő hét a folyosók meszelésén kívül beiratkozásokkal és naponként 3—4 órai „beszélgetésekkel“ telt el; mert a tanító urak a gyermekeket huzamosan nem tarthatták ott, miután bizonyos helyiségek, melyeket itt megnevezni nem akarok, nemcsak nem voltak készen, hanem teljesen hiányoztak. Október 3-ától 10-éig kukorica-szedési szünet (tulajdonképp a munkálatok bevégeztetésére adott idő) volt, s így a „rendes kerékvágásba“, ha ugyan az említett helyiségek készületlen volta miatt jöhettek, október 11-én jöhettek.

Az idézett törvényekken módosított a helyi szokás, a mennyiben, mint maga Saulus úr is bevallja, „a szorgalmi idő később kezdetet meg, mint az az előző években történt“; különben is „falu“ alatt bizonyosan nem oly nagy községet ért, a melynek közel 7000 lakosa van, és a hol egy „telek“ 3800 frtba kerül, hanem valami kertész falut, amilyen hozzánk közel, Torontóban nem egy van. Megemlítem e helyt, hogy a szomszéd Mohol „szorgalmi ideje“ 10 hó.

Petrovosczei községének áldozatkészségéről mindenki csak elismerőleg nyilatkozhatik; de kérdelem: ér-e az valamit ha a község minden pénzét iskolák vásárlására fordítja is, hogyha a tanítást azokban október 11-én kezdik és június elején végzik?

Nem lesz talán érdektelen megemlíteni, hogy a helybeli gör. kel. iskolákban is hasonlóan álltak az ügyek; míg a mózes-vallásuk iskolájában tanítanak, — ha esik, ha fú.

„Saul, Saul, mit kergetsz engemet?“ Mikor ismered be az igazságot; mikor leszed Paulus?

Paulus.

Ujvidék, 1880. okt. 25.

Városunknak, azaz az „Ujvidéki Dalárdá“-nak f. hó 23. és 24. napjain igen kedves vendégei voltak. Óbecséről, az ottani polgári lövészársulat által küldött bizottság: Brecska Ferenc, Csupor Gyula, Geiger Mór, Helmstreit Sándor, Zavisits István, Aschinger Ferenc és Budai Gyula urak átjöttek városunkba, átadandók azon emléket, melyet az óbecsei polg. lövészársulat az ujvidéki dalárdának felajánlott. A dalárda a bizottságot a város határára fogadta. 23-án a dalárdának dalestélye lévén, erre vendégeit meghívta. Alig zengett el az első dal (Huber-féle dalárinduló), kedves vendégeink a terembe léptek, hozván az emléket egy vörös bársonyvánkoson. Az emléket képezi egy 2 dm. széles, hosszú selyemszalagra kötött nehéz ezüstből készült babérszörű; a szalagra következő szavak vannak arany betűkkel hímelve: „Az óbecsei polg. lövészársulat az ujvidéki dalárdának 1880.“ Az emléket Csupor Gyula úr adta át a lövészársulat nevében a dalárda elnökének, ki azt megköszönve, a dalárda zászlójára függesztette. 24-én összegyűltünk vendégeinkkel a helybeli gőzhajózási állomás vendéglőjében társas ebédre, mely igen kedélyesen folyt le. Beszéltek: Tausch Győző úr a lövészgyalatra s jelenlévő képviselőire; Zavisits István úr a dalárdára; Bachmann Antal úr éltette Brecska Ferenc urat, mint az óbecsei lövészársulat főlovászt. Csupor Gyula úr elragadtató beszédjében a dalárdát éltette, Budai Gyula úr Csupor Gyula úrra, mint megyénk egyik közszereplőjének üdvöndő jelesére emelt poharat, Helmstreit Sándor úr ismétlen a dalárdát éltette stb.

Kiemelendő még a vendéglős König József úr, ki csak rövid idő óta vette át az üzletet. Az étel, ital, szolgálat oly kitűnő volt, hogy a jelenlévők nem mulasztották el, őt helyben azonnal éltetni. Mondhatjuk bátran, hogy Ujvidéknek hasonló vendéglőse még nem volt.

Kaltner János, r. l.

Bács-Almás 1880.

Mélyen tisztelt szerkesztő úr!

Becses lapjának 42. számában „Somogyi“ név alatt megjelent egy cikk, melyben „a hálás tanítvány“ b. Kersch Máténak, mint elfelejtetlen egykori tanítójának gyászos temetését közli. A közlemény vége felé

azt mondja a hálás tanítvány: „Még az volna kívánatos, hogy a szerény munkás népevelől elárult családja Almás községétől oly segélyben részesülhetne, hogy legalább szerfölött nagy bű és gond nélkül le-hajthatná fejét.“

Van szerencsém kijelenteni, miszerint B.-Almás r. kath. hitközsége „a vallását tisztelő, családját szerető, a népevelől körül fáradozó jó keresztény családapa és tanító“-nak mély gyászba borult és elárult családját évenként 300 forint segélyben részesíti. E segélypénz biztos B.-Almás r. k. hitközsége részéről.

Ad-e B.-Almás, mint politikai község is pénz-segélyt? Még nem tudhatni. De van kis kilitás; miután egy-két, a r. k. hitközséghez nem tartozó, tekintélyes egyéniség keveslette az évenkénti 300 frt segélypénzt. Lehet, hogy ezen tekintélyes egyéniségek a b.-almási képviselő testület által még egy-két száz frt évenkénti segélypénzt megszavaztatnak az ezen sorok írójának és a „hálás tanítvány“-nak örömeire, és a boldogult mély gyászba borult és elárult családjának javára.

Ha ez teljesül, Bács-Almás hit- és politikai községe „akkor igazán megérdemli, hogy nemcsak mély részvételeért, de nemes tetteért is sokáig e honban virágozzék és minden egyes lakosa megáldassék.“

Bácskai.

Távolban.

Kik nem voltak még távol
Szivetek választottjától
Ti azt nem is gondoljátok,
Hogy messziről ép oly átok,
Amily áldás közelen
Az igazi szereltem.

Egy a lélek összes vágya —
Az, hogy őt, hogy őt meglássa;
Nyughatatlan napja-eje,
Hasztalan forog feléje!
Képzletben látja csak,
Mint a szép eget a vak.

S bár a messzeséggel együtt
Fogyna a vágy! de a helyütt:
Ahány elfér élmében,
Mind egygyé forr — s érte, épen
Érte lángol, érte mind.
Soha, soha ennyi kint!

M. I. L.

Hirek.

Becses lapjában sziveskedjék tudatni olvasóival, hogy mélt. Gromon Dezső ur leköszönt a gazdasági egyleti elnökségről, mit a választmány sajnálattal vett tudomásul; helyébe ideiglenes elnökül — miután egészségének helyreállítása végett Vojnich Jakab ur is távol van — az ig. választmány Magyar Imre urat nevezte ki. Továbbá, hogy a szakosztályok megkezdik immár működésüket. Kívánatos, miszerint a novemberi választmányi ülésen számosan jelenjenek meg. A megyei gazd. egylet titkári hivatalától.

Miniszterelnök ur öngyerméltósága megyei alispánunkat a közigazgatási reformkérdéseket tárgyalandó bizottságba november 21-ikére szinte meghívta.

Zenta város közgyűlése a városi közgyűlés által töröltetni indítványozott kegydíjakat, valamint a szerb tanítók javadalmait az 1881-iki költségvetésre vonatkozólag oda érkezett 14302. sz. alispáni rendelet föl-olvasása után szó nélkül elfogadta.

Zombor város határában a részletes kataszteri osztályba sorozás f. hó 18-án veszi kezdetét; az érdekelt felek akár személyesen, akár megbízottjaik által képviselhetik magukat.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister a Cserevnik alakult kisdobó-egylet alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Az „Ujvidék“ kérdezi, hogy a megyei történelmi társulattal hogy állunk Zomborban? Hát úgy, hogy nálunk gyűlnek a tagok névszerint, mi meg dolgozunk: Például most folyik lapunkban az új templom története.

A híres zentai híd felépítményeit Bergl Antal ottani fakereskedő 3046 frtért vállalta el.

Keresztőim a Karavukova s Déronya közti uton: Péter Helman gesetzt durch die Familie Karavukova. 1875.

A zombori koresolyázó egylet october 30-án tartott rendes közgyűlése alkalmával: elnökül: Méltóságos Gromon Dezső ur, alelnökül: Dr. Rátai József ur választmányi tagokul: Amrozovics Gyula, Mokry Lajos, Staudacher József, Pribil Ernő, Koczkar Zsigmond, Virter Károly, ifj. Pál Antal, Göser Vida, Milassevics Gyula, Sándor Géza és Szauerborn Károly urak, továbbá: Női választmányi tagokul: Czirfusz Irén, Vujevich Ilon, Mokri Mariska, Jakobsics Karolin, Tarczai Josefín, Trischler Emma, Gertinger Örszike, Bikár Zorka, Weidinger Hermin és Belt Katicza urhölgyek mindannyian lelkes éljenek között választattak.

Barakoric Bona, napszámos és műkedvelő tyuktolvaj, okt. 29-én este a felső vonat által elgázoltatott s dirib-darabokra tépetett. Az nap Meichert Ferenc szőlejében kapált s gyaníthatólag pityókosan átakart menni a robogó vonat előtt s elszámította magát a szegény.

Benedek Elek apát-plébános Zentán a Miasszonyunkról nevezett apácák számára ott alapítandó zárdá alapjának okmányilag 1000 frtöt biztosított. Éljen!

A Karoly román fejedelem nevével viselő 6-ik gy. sorszerez Ujvidékről Szabadkára fogja áthelyezni tar-

talékát, mihelyt ott a kaszárnya elkészül. Majd így jár városunk is a honvédekkel! Megajánltunk 100,000 frtot a vasutara s úgy okoskodunk, hogy mert vasut nem lett, ne legyen honvéd kaszárnya se. Jó lesz az az ügygyel gyorsabban végezni, mert majd elhorgaszszák tőlünk a honvédséget!

A vasuti pénztárt a múlt napokban kirabolták s a vasládából vagy 160 frtot elemeltek. A tettes nyilván még este előkészült a csinyre s a mála fülvétel ablakát kinyitva hatolt be a pénztárba s a ládát valami tompa vaseszközzel törte fel.

Szakácsi Andor Ujvidéken állomásozott m. k. honvéd kapitány, Ófelségének 1880. okt. 28. Budapestent kelt legf. kéziratával öngygygyá és egyuttal a 90-ik glinai zászlóalj parancsnokává neveztetett ki.

A zombori kassino-egyleti dalárda 1880. évi november hó 6-án, szombaton a „Vadászkürt“ szállóház nagytermében ez évi negyedik alapszabályszerű dalestélyt rendezti, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. A dalestély műsora: 1. Busan dalol a madár. — Nikolics Sándortól. 2. a) Ábránd, b) Grenicheux keringője a „Cornevilli harangok“ című operettből, Planquette Róberttől. Eneklő Kocsón Lajos úr. 3.) Vinéta. — Abt Ferencztől. — Előadja a dalárda. 4.) Thüringiai népdal. Fuvolára zongora kísérettel Popp Vilmostól. — Előadják Schüller Károly és Bieber Gyula urak. 5.) Dal a király csókjáról. — „A király csókja“ című eredeti operettből, Huber Károlytól. — Előadja a dalárda. 6.) Születésem napján. — Férfikardal Nyizsnyai Gusztávtól. 7.) Réam tekint bűvös szemed. Magándal dongókar-kísérettel Gumbertől. — A magánrészt éneklő Kocsón Lajos úr. 8.) Pepi tante. — Tréfás férfinégyes. A szünetek alatt Hercenberger Sándor zenekara játszik. Belépőjegyek 50 krajcárjával Falcioné Gusztáv úr kereskedésében előre is válthatók. A t. pártoló tagok a tagsági jegy negyedik szelvényeért ráfizetés nélkül válthatnak belépő jegyet. Kezdeté fél nyolc óraker.

Zentán a f. hó 14-én tartott közgyűlés a központi választmányt a következő képviselőkből alakította meg: Mihákovics István, Csernák Antal, Horovitz Adolf, Mikosevics József, Merényi Dezső, Lukasevics Ignác, Szekfü György, Kovács Péter, Flesch József, Szabó László, Zsarkó Antal, ifj. Papp Antal és Dr. Malessevits István.

Két vándorló a bezdáni uton találkozott egy másik kódorgó „kollégával“ és valami bóditó szeszszel leitatták és kirabolták. Kézre kerültek.

Zombor sz. kir. város bizottsága f. hó 4-én reggel 9 óraker rendes közgyűlést tart.

Indiából, a megyénkkel szomszédos Szerém megye egyik legközelebbi városából, levelet vettünk, mely szerint ott a napokban a fűtő favétel legkülső terminusa két-három ujjnyi hó alakjában beköszöntött.

Lovrich Endre, kir. trvsz. írnok és köztisztviselő álló uri ember, f. hó 27. napján a zombori közgyűlés előtt örök hűséget fogadott özv. Bosnyák szül. Verhovszky Erzsébetnek, kölcsönösen kialakított feltételek mellett.

Vasárnap, október hó 31-én a bezdáni ifjuság a nagyvendéglőben az ottani „tűzoltó-egylet“ javára táncal egybekötött műkedvelői előadást rendezett. Előadott: „Az amerikaiak“ című népszimnű 3 szakaszban, dalokkal. Irta Szzigligeti. Legközelebb szinre kerül ugyancsak a bezdáni ifjuság által „A cigány“ című népszimnű. Éljenek a derék bezdániak!

Ellinger József, 63 éves, zentai községi tanító, aggkorára hivatkozva, nyugdíjért folyamodott. Mint hogy azonban betérjesztett kérvényéhez a szabályszerű 40 szolgálati év kimutatását nem mellékelte, az 1879. dec. 11. 35111. sz. a. kelt nyugdíjbalépési min. utasítás 3. és 4. pontja szerint a megyei kir. tanfelügyelő elnöklete alatt a megyei alispán, főorvos és Dr. Alföldy Gedeon bizottsági tagoknak kellett okt. 27-én nyugdíjképeessége fölött határozni. A bizottság a nyugdíjbalépés jogosultságát kimondotta. Ez az első eset megyénkben, midőn bizottság küldetett ki ily célra.

Magyarország megyei között legtöbb ló van Bács-Bodrogh megyében; mert járasonként átlag 13,000 ló található.

Korics Eszter urhölgy, városunk társadalmi életének lelkes előmozdítója, lakásán f. évi okt. 28-án barátságos értekezletet tartott néhány előkelő fiatal urral, itt helyben tartandó jótékony műkedvelői színelőadások tárgyában. Reméljük, hogy kezdeményét a nála megszokott siker fogja koronázni.

Beküldetett. Már mégis csak szörnyűség, amit ezek a gesztenyekofák tesznek! A legutolsó faluhen is egyrakásra ültetik össze őket, hogy füstöljenek, poroljanak maguknak, de ne a közönségnek. Csodálatos, hogy a kapitány fájós szemét mind ez nem bántja, holott rögtön észreveszi, ha a város végén valaki egy lécet vagy gerendát fektet ki a háza elé. Kérünk következetességet a rendben.

A „Bácskai Naptár“ megjelent és megrendelhető a „Bácska“ szerkesztőségében. Ára 40 kr. A német címtáras kiadás e napokban küldetik szét.

Az Istóczy „12 Rőpiratára“ Nagyváradon készülő „12 Ellenrőpirat“ Hegyesi Márton országgyűlési képviselő szerkesztése alatt, Dr. Báttaszéki Lajos, Dus László, Rác Mihály stb. közreműködése mellett, november elsején okvetlenül meg fog jelenni. Felkértenek a tisztelt ivtartók, hogy e határnapig az előfizetéseket okvetlenül Nagyváradra Laszky Armin kiadóhivatalához címezve beküldeni ne terheltessenek, hogy a már is tömegesen történt megrendeléseknek pontosan elég tétethessék.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

H I R D E T É S E K.

LEITNER H.

BÉCSBÓL.

a zombori novemberi vásár alkalmával
a legújabb divatú

NŐI ŐSZI- ÉS TÉLI-

ÖLTÖNYEIVEL

megjelen.

Áruhelyisége: Zomborban a fő-
utcában

Szojkovits G. Zah.
úr házában.

Uj lámpa raktár.

SZTOJKOVITS G. ZAKARIÁS

A „LEVÉLHEZ” CZIMZETT

zombori kereskedő

RÖVID ÁRÚ (GALANTHERIE, NÜRNBERGI) ÜZLETÉT,

mely 10 év óta fenáll, saját házában, a fő utcán a **takarékpénztárnak átellené-**
ben; bátorodik a n. é. helybeli és vidéki közönségnek becses figyelmébe ajánlani.

Az üzlet a legújabbban dúsan felszerelt gyári, ugymint: férfi-, nő- és
gyermeki cipőkkel, nemkülönbön csizmákkal fel van szerelve, téli és nyári
évadra, amelyek a legjutányosabb áron és a legnagyobb választékban kaphatók.

Ugyszintén nagy választékban, — lámpák és csillárok (Lus-
ter) valódi és nagyhirű R. Ditmár bécsi gyárból eredeti olcsó áron kaphatók!

Továbbá az eddigi mindennemű árucikkeit nagyon olcsó áron ajánlja, ugymint
kendőket, harisnyákat, szőrmét, (haris), különös szép izléssel kiállított ko-
szorúkat a sírokra, paplanokat, madracokat, mindenféle gyermeki játé-
kokat, *esernyők, esőköpenyek, üveg golyók, lámpaernyők és lámpaüvegeket.*

Az üzletét a n. é. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlva, kér számos látogatást, — egyuttal
ígérve, hogy mind a helybeli mind a vidéki megrendeléseket a legpontosabban fogja teljesíteni. 6—3

Derékfűzők, bőröndök és madár kalichák.

Uj lámpa raktár.

Női- és gyermek-kalapok.

GOLDFAHN SÁNDOR

38—19.

norinbergi-, dísmű- és rövidárú-kereskedése Zomborban a főutcában.
Ajánlja a jelen évadra dús választékú **NŐI-RUHA-RAKTÁRÁT.**
Mindennemű **selyem-, bársony-, pamut- és cérna-szalagok; cérna- és**
selyem-csipkék; fekete- és színes-pamut-bársony, valamint mindennemű
bélésszövetek.

Nagy raktár férfi- és női-fehérművekből, úgy kiházasítási-kelengyék.

UTAZÓ BÖRÖNDÖK urak és nők számára nagy választékban.
Dús választékban legfinomabb napernyők és legyezők.

China ezüst eső-eszközök
a cs. k. szab. BERNDORF-féle éregyárból.

Valódi **AMERIKAI-VARRÓGÉPEK** minden szerke-
zetben, 5 évi jótállás mellett.

Szikvíz készülék gyári áron.

ÓVSZEREK, gumi- és hallólyagból 1—5 frittig.

SEBÉSZI-MŰSZEREK.

Valódi **tajtékpipákat,** a legújabb metszetekkel, alkalmi
ajándéknak. Azon kívül kapható nagyban és kicsiben minden e szakmába vágó
cikk, a legolcsóbban és legjobb minőségben.

Aranykeretek és olajnyomat-képek.

Árverési hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint folyó
évi november hó 16-án délelőtti 11 órakor a köz-
ségháznál a garai uradalmi **italmérési jog**
haszonbérbe fog adatni, három egymásutáni
évre, vagyis **1881. január 1-től, — 1883.**
december 31-ig.

Kikiáltási ár évi 1800 forint. Elfogadtatnak
ajánlatok is, melyek azonban csak az árverés
után bontatnak fel.

Az árverezők 10 százalék bánatpénzt tar-
toznak letenni az árverés előtt — Feltételek
alulírottak! megtudhatók akár szóval, akár írásban.
Kelt Garán, 1880. október hó 27-én.

BIBQVICZ ANDRÁS
2—1. *plébános és hitközségi elnök.*

A nagyérdemű közönség ezennel tisztelet-
teljesen értesítetik, miszerint a mult évi fagy-
károk miatt a városi falkola csemetéiről új ár-
jegyzék nem jelenend meg, s így az 1878. évi
árjegyzék érvényesnek tekintendő.

Kivételt csakis az almaoltványok képeznek,
miután az eddig 30 krjával eladott darabnak
jelenjégi ára csak 20 kr o. é.

Van vagy 2000 db. őszibarack-csemete dbon-
kint 30 kr.; 100, 50 vagy 25 db átvételénél száza
25 frtjával számíttatik.

Továbbá vagy 150 féle szőlővessző a leg-
nemesebb fajokból dbja 10 krjával.

A közönséges szőlővesszők ára mint ed-
dig is 5 kr. o. é.

3—2

A bizottság.

Clayton és Shuttleworth

BUDAPESTEN.

A közelgő idényre ezennel ajánljuk dúsan
felszerelt raktárunkat, **malmok, szecska-
gók, répaüzök** s egyéb gépek beszer-
zésére, s egyidejűleg bátrak vagyunk ez al-
kalmat felhasználva, a nagyérdemű gazdaközön-
séget arra figyelmeztetni hogy a f. évi szeptem-
ber hó 19-től 22-ig **Békés-Csabán megtartott**
gazdasági gépkiallítás és gépversenyénél,
gépeinknek hasonlíthatatlanul kitűnő
szerkezete és szabatos munkája a bi-
ráló bizottság által **7 drb ezüst éremmel**
lett kitüntetve és pedig:

az egyetlen nagy ezüst éremmel
szállítható 4 fogatu tisztító szerkezet-
és szakoló készülékkel ellátott **jár-
gány cséplőgépink;** — a legnagyobb
kitüntetés egy nagy ezüst éremmel
V R S I. jegyű 3 vasu ekénk; — az egye-
dül e célra kitűzött ezüst érmekkel pedig
konkoly választó gépeink (Trieurok), **szecs-
kavágóink,** — **rögtörőink,** — **répazü-
zóink** stb.

Gőzgépek a kiállításból egyáltalán ki-
voltak zárva.

CLAYTON és SHUTTLEWORTH,

Budapest, vácsi körut 80. sz.

8—4

3335. sz. kig. ex. 1880.

Pályázati hirdetés.

Prigl.-Szent-Iván községében elhalálozás foly-
tán megürült jegyzői állás betöltése céljából a
választás folyó évi november hó 15-ik napjának
delelőtti 9 órájára tüzetik ki.

A jegyzői állással évi fizetés 126 frt; 84 klgr.
marhahús, a 43 krral = 36 frt 12 kr., 33⁶⁰⁴ klgr.
faggyú, a 75 krral 25 frt; 33⁶⁰⁴ klgr. só, a 15
krral 5 frt 40 kr.; 112² klgr. sulyú hizott disznó
a 54 krral = 60 frt 48 kr.; 11³⁷⁹ méter fa a
4 frt 75 krral = 54 frt; 6 szekér széna a 11 frttal
= 66 frt; 40 mérő buza a 5 frttal 200 frt, 2⁴-ed
telekföld és szabadlakás haszonélvezete, van
egybekötve

Felhivatnak a fenti állást elnyerni óhajtó
pályázók, hogy a törvényben kívánt kelleket
igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. é.
november hó 14-ig ezen szolgabíróshoz nyujt-
sák be.

Apatinban, 1880. évi október hó 15-én.

Alföldy József,
szolgabíró.

2—1.

SZTANOJEVICS ZS.

fűszerkereskedésében Zomborban

egy

tanonoz felvétetik.

3—3.

Hirdetés.

Tisztelettel adom tudtára a n. é. közönség-
nek, hogy 1880. évi november hó 1-én az

„ARANY OROSZLÁN”

(POKOL KOCSMA) című vendéglőt

átveszem, azt ujonnan felszerelem és a n. é. utazó
közönségnek becses figyelmébe ajánlom.

Vendégszobáimat kényelmesen bútorozom,
azok árai pedig felette olcsók leendnek.

Jó étel és italok pontos kiszolgáltatásáról
gondoskodva leend.

Számos látogatásért esd

Szuppek József,

vendéglős.

3—2